

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

SÖRGÅRDENS FÖRSKOLA

Innehåll

1. Vision	3
2. Mål.....	3
Mål.....	3
3. Främjande arbete	3
4. Utvärdering av föregående plan	4
5. Kartläggning av nuläge.....	5
6. Riktade åtgärder – förebyggande arbete läsåret 2024-2025	6
7. Åtgärder vid kränkande behandling/ansvarsfördelning.....	7
7.1. Agerande vid kränkning barn – barn	7
7.2. Agerande vid kränkning vuxen – barn	8
7.3. Agerande vid kränkning vuxen-vuxen	8
8. Dokumentation	8
Bilaga 1.....	10
Definition av begrepp	10
Trakasserier och sexuella trakasserier	10
Kränkande behandling	11
Mobbning	11
Bilaga 2.....	12
Diskrimineringsgrunderna	12
Bilaga 3.....	13
Stödmaterial vid kartläggning	13
Frågor till barn:.....	13
Frågor till vårdnadshavare:.....	13
Frågor till arbetslaget:.....	13
Observationsunderlag:	14
Genomför trygghetsvandring.....	14
Genomför sociogram.	14

Senast uppdaterad 2024-11-21
Uppdaterad av: Alexandra Arvidsson
Barn och utbildningsförvaltningen

1. Vision

Falköpings förskolor är barnens arena där vi utbildar för en hållbar framtid.

2. Mål

“Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att efterhand omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk, vardaglig handling i olika sammanhang”

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,

förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,

förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,

respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, och ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället

(Lpfö18, sid 12)

3. Främjande arbete

Utdrag ur Lika rättigheter i förskolan - ett stöd i förskolans likabehandlingsarbete

“Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde.

Främjande arbetet utgår från förskolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Arbetet är alltså en del av förskolans fortgående värdegrundsarbete och de främjande insatserna riktar sig till alla barn. Det är viktigt att de olika diskrimineringsgrunderna lyfts fram och behandlas.

Det främjande arbetet ska bedrivas kontinuerligt, systematiskt och målinriktat, samt integreras i verksamheten och återspeglas i bland annat förhållningssätt, fysisk miljö och pedagogiskt material.

Det främjande arbetet på Sörgårdens förskola innebär att:

- Vi bemöter varandra, barn och vuxna med respekt och lyhördhet
- Vara närvarande pedagog i all verksamhet och stödja barnen i deras empatiska och sociala utveckling.
- Vara uppmärksamma på att alla barn får lika stort inflytande och utrymme verksamheten.
- Alla barn ges möjlighet att påverka sin dag på förskolan. Struktur över dagen och bildstöd.

- Erbjud kost, miljöer och mångkulturellt material- som är anpassade till alla barn.
- Utifrån de gemensamt bestämda kartlägningsfrågorna görs observationer under hösten
- Dokumentera händelser som har att göra med diskriminering och kränkande behandling. Använd "Dokumentation av inträffad händelse".
- Rektor och ansvarig grupp informerar och diskuterar Plan mot diskriminering och kränkande behandling, PDK, två gånger per läsår. Tas även upp på APT.
- Ha god uppsikt över de platser där barnen vistas, pedagoger ska vara på olika platser både inom- och utomhus.
- Skapa ett tillåtande klimat där barn, vårdnadshavare och pedagoger påtalar problem och agerar vid diskriminering, trakasserier och kränkningar. Uppmuntra barnen att vända sig till pedagoger vid inträffade händelser.
- Kompetensutvecklingsinsatser genomförs kontinuerligt ex i form av gemensam litteratur och nätverksmöten.
- Arbeta för ett gott samarbete med vårdnadshavare.
- Uppmärksamma och göra vårdnadshavare delaktiga i vårt arbete med Plan mot diskriminering och kränkande behandling, PD

En viktig del i vårt främjande arbete är valet av arbetssätt, det projektinriktade arbetssättet vilket uppmuntrar till samarbete, lyssnande och kommunikation. Barnen utvecklas samt utmanas i sin förmåga att förstå och lära av andra barns tankar och intressen, det kooperativa lärandet. Barnen uppmuntras att samarbeta. De har inflytande och delaktighet i det som sker.

En gemensam dagsstruktur finns på förskolan Sörgården och pedagogerna arbetar till viss del med bildstöd och teckenkommunikation för att ge alla barn samma möjligheter till en likvärdig utbildning.

Gemensamma värdeord har arbetats fram, **Trygghet och Glädje**. Dessa värdeord utgör en grund i de ställningstagande som gjorts tillsammans kring vilken förskola vi ska vara. Arbetet skapar samsyn och likvärdighet i utbildningen.

4. Utvärdering av föregående plan

Utvärdering av föregående plan ingår i förskolan systematiska kvalitetsarbete och dokumenteras under delområdet normer och

värden. Ansvarig för utvärdering är rektor och arbetslag på förskolan. Plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas årligen och publiceras på kommunens hemsida. Planen tas upp vid introduktion av nya familjer, under utvecklingssamtal med vårdnadshavare samt vid behov.

5. Kartläggning av nuläge

Barnens trygghet och trivsel kartläggs under höstterminen. Exempel på kartläggningsarbete:

- planerade samtal med barnen
- Sociogram
- Trygghetsvandring
- barnobservationer, individuellt och i grupp Ansvarig för kartläggning är arbetslag på förskolan.

Ansvariga för kartläggning är arbetslag på förskolan.

Förskolans kartläggning av nuläge:

Med hjälp av "Stöd vid kartläggningen av förskolans arbete med Plan mot diskriminering och kränkande behandling", PDK, kom vi fram till följande.

Platser och situationer som påverkar barnens upplevelser, trygghet och integritet.

- Observationer och vardagliga samtal med barnen visar att vi har trygga och positiva barn som trivs och tycker om att vara på förskolan.
- Inneleken och platser där uppsikten/överblicken kan vara svår för både barn och pedagoger t.ex. grovtamburen.
- Uteleken och platser där uppsikten/överblicken kan vara svåra både för barn och pedagoger t.ex. kompisgungan, utrymmet vid båda huvudentrédörrarna, i förråden och grindarna.
- Observation, dokumentation, reflektion, bildstöd och tecken används för att barnen ska få möjlighet att påverka och bli mer delaktiga i sin förskolevardag.
- Genom introduktions-, uppföljnings-, språkdomäns- och utvecklingssamtal gör vi barn och VH delaktiga.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling (PDK) finns uppsatta på varje avdelning.
- Pedagoger kan se att det till viss del kan förekomma utslutning av barn och lekmönster som inte är önskvärda.
- Till viss del kan de förekomma ett språkbruk som är respektlöst.

Pedagogerna har valt att använda sig av sociogram för att synliggöra relationer mellan pedagoger och barn. Man har tillsammans i arbetslaget diskuterat och reflekterat kring vikten av goda relationer där barn känner sig sedda och bekräftade. För att säkerställa relationerna kommer pedagogerna ha återkommande uppföljningar.

Med de äldre barnen har det genomförts intervjuer för att alla ska ha möjlighet att komma till tals. I intervjuerna framkommer att många barn har verktyg för att komma in i lekar, säga ifrån eller vända sig till vuxna om hjälp. Några barn behöver stöd i leken eller kontakt med andra barn.

Genom observationer ser man vikten av att pedagogerna finns där barnen är för att trygga upp i leken och samspel.

Vi har fått väldigt positiva svar från vårdnadshavare kring bemötande på vår förskola.

Upplevelsen under hösten att vi inte alltid har blivit bemötta med respekt från ett fåtal vårdnadshavare vid diskussioner kring regler vid lämning och hämtning.

Vi uppmärksammar olika traditioner i olika kulturer. Vi tar vara på personalens språkliga kompetens gentemot barn och vårdnadshavare för att kunna mötas, stötta och förstå varandra. Vi pratar mycket om allas lika värde, vi är alla olika och tillsammans bildar vi en helhet.

Vi arbetar kontinuerligt med värdegrundsfrågor.

6. Riktade åtgärder – förebyggande arbete läsåret 2024–2025

Detta arbete syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Arbetet omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

Mål och åtgärder utifrån kartläggningen (kopieras till SKA-mall):

- Öka trygghet och lekro utomhus.
- Alla barn ska ha samma grundläggande rätt till integritet som vuxna

Vi fortsätter aktivt arbete för att stärka barnen i sin självkänsla, integritet och lärande. Vi arbetar med barns inflytande och möjlighet att påverka sin dag på förskolan i de sammanhang som direkt påverkar dem.

Utomhus är lika viktig del av den pedagogiska verksamheten som den som sker inomhus.

Detta ska göras genom att:

- Vuxnas förhållningssätt och organisation utomhus och inomhus. Det ska vara en genomtänkt fördelning av barn och pedagoger. På utegården är alla barn allas barn.
- Dela barnen i mindre grupper.
- Förskolans pedagoger och modersmålsstödjare hjälper både pedagoger, barn och föräldrar när det gäller trygghet och förståelse för verksamheten. Vi märker att ju mer föräldrar vet, förstår och känner till om verksamheten desto mer trygghet förmedlar de till sina barn.
- Alla pedagoger som arbetar på förskolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt och ny personal (vikarier och andra) introduceras i förskolans ställningstagande. Förskolans personal och ledning eftersträvar en samsyn på uppdraget.
- Närvarande pedagoger, vårt förhållningssätt och uppmuntra och bekräfta positivt beteende och handlingar samt uppmärksamma och stoppa oönskade beteenden.
- Vi vuxna är goda förebilder
- Intervjua de äldre barnen vid kartläggning och återkoppla intervjuresultatet till Plan mot diskriminering och kränkande behandlingsgruppen på höstterminen.
- Fånga familjerna genom språkdomäner i introduktionen och utvecklingssamtalen.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling, PDK, lyfts på november och mars APT.

7. Åtgärder vid kränkande behandling/ansvarsfördelning

Personal på förskolan har gemensamt ansvar att uppmärksamma och meddela kränkningar till rektor. I de fall då kränkningar rapporteras ska insatserna bestå av information till och samtal med berörda personer/vårdnadshavare, både den utsatte och den eller de som utsatt någon för kränkande behandling. All personal ska vara väl införstådda med förskolans åtgärder. Även barn och vårdnadshavare ska ha kännedom om dessa.

7.1. Agerande vid kränkning barn – barn

De yngsta barnen kan inte göra sig skyldiga till kränkande eller diskriminerande handlingar. Förskolans pedagoger har ett fostrans - och tillsynsansvar.

Pedagoger ansvarar för att samtala med berörda barn i syfte att förhindra kränkningar genom att uppmärksamma barnen på händelsen, att tydligt visa

att kränkande beteende inte är acceptabelt och genom att använda sig av öppna frågor, exempel:

- Vad var det som hände?
- Hur tänkte/kände du?
- Hur tror du att den andra kände sig?
- Kunde du gjort på något annat sätt?

Pedagoger ansvarar för att rektor och vårdnadshavare informeras.

7.2. Agerande vid kränkning vuxen – barn

När en vuxen, pedagog eller vårdnadshavare, kränker ett barn måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.

Personen ansvarar för att:

- Informera rektor.
- Kontakta och informera vårdnadshavare till barnet som utsatts.

Rektor ansvarar för att:

- genomföra enskilt samtal om händelsen med den som utsatt ett barn för kränkning/diskriminering.
- utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp händelsen.
- anmäla händelsen i systemet Draftit där den går vidare till barn och utbildningsförvaltningen i Falköpings kommun.

7.3. Agerande vid kränkning vuxen-vuxen

Personen som har misstanke om att kränkande behandling förekommer ansvarar för att anmäla till rektor och/eller facklig företrädare eller annan person som anmälaren har förtroende för.

Rektor ansvarar för att:

göra en bedömning av händelsen snarast.

samtala med berörda parter och skyndsamt påbörja utredning. Vid behov upprättas en åtgärdsplan.

kontakta facklig organisation.

Företagshälsovård och HR kontaktas vid behov.

Polis och arbetsmiljöverket kontaktas vid behov.

8. Dokumentation

Följande arbetsgång är avsedd att användas som underlag för dokumentation och uppföljning av händelser.

- Vad har hänt?

- Vem har anmält?
- Vilka åtgärder har vidtagits med omedelbar verkan?
- Vad kommer att ske ytterligare? När?
- Berörda som har informerats i ärendet: Personer? Tidpunkt? På vilket sätt?
- Tid för uppföljning.
- Deltagare vid uppföljningen.
- Dokumentation/arkivering.
- Dokumenterat av. Datum.

Inkommen anmälan registreras i systemet Draftit och vidarebefordras därmed till registrator i Falköpings kommun samt till verksamhetschef.

Bilaga 1

Definition av begrepp

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till lika behandling. Alla som vistas i förskolan ska ha samma rättigheter utan att utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskriminering

Utdrag ur Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap.

4 § "I denna lag avses med diskriminering

direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,

varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse,"

Trakasserier och sexuella trakasserier

trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i

lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. Lag (2014:958).”

Kränkande behandling

Utdrag ur Skollagen (2010:800) 6 kap.

3 § “I detta kapitel avses med...kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.”

Utdrag från Skolverkets hemsida:

“Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av någon i personalen eller av flera andra barn eller elever i verksamheten. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila.

Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling förekommer ofta på internet, till exempel på sociala medier.”

(<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>)

Mobbning

“Mobbning är inte ett begrepp som används i skollagen. Det brukar kallas för mobbning om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen.”

(<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>)

Bilaga 2

Diskrimineringsgrunderna

Diskrimineringsgrunderna är:

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Utdrag ur Diskrimineringslagen (2008:567) 1 kap. 5 §“I denna lag avses med

kön: att någon är kvinna eller man,

könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,

etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,

funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,

sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och

ålder: uppnådd levnadslängd.

Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).”

Bilaga 3

Stödmaterial vid kartläggning

Frågor till barn:

1 Hur gör du när du vill leka med någon?

Hur gör du om du vill vara ifred?

Hur gör du om någon gör något mot dig som du inte tycker om?

Hur gör du om du ser att någon är ledsen eller behöver hjälp?

Frågor till vårdnadshavare:

Hur upplever du de vuxnas bemötande mot ditt barn?

Hur upplever du de vuxnas bemötande mot dig?

Frågor till arbetslaget:

Hur syns det i förskolan att vi välkomnar mångfald och interkulturalitet?

Hur syns det att förskolan arbetar aktivt mot kränkningar och diskriminering?

Hur upplever du att vuxna bemöter varandra på förskolan?

Observationsunderlag:

Genomför trygghetsvandring.

Lyssna in barnens tankar och funderingar. Finns det någon plats på förskolan som de upplever otrygg? Uttrycker barnen oro för något? Vad visar barnen intresse för, vad leker de med och i vilka miljöer ger barnen uttryck för trygghet och lekro?

Genomför sociogram.

Med vem eller vilka samspelar barnen? Var observanta som pedagoger och identifiera vilka som är med i gruppen och om någon riskerar att hamna utanför. Finns det hierarkisk struktur i leken/ samvaron kring vem som får ta vilken roll i leken? Används strategier för att utesluta något barn från något sammanhang? Förekommer "lekmönster" kopplat till diskrimineringsgrunderna som behöver brytas?